

Öğretmen Adaylarının “Hibrit Eğitim” Kavramına İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması

Sevda KOÇ AKRAN¹

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının "hibrit eğitim" kavramına ilişkin algılarını metafor yoluyla belirlemektir. Olgubilim deseninin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Sınıf, İlköğretim Matematik, Sosyal Bilgiler, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Fen Bilgisi ve Türkçe Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören toplam 76 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, açık uçlu anket form kullanılmıştır. Form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmen adaylarının demografik özellikleri bulunmaktadır. İkinci bölümde ise öğretmen adaylarından “Hibrit Eğitim... gibidir/benzer; Çünkü...” cümlesini tamamlamaları istenmektedir. Formdan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Ayrıca hibrit eğitime yönelik oluşturulan metaforlar MAXQDA programında analiz edilerek kelime bulutu aracılığıyla görselleştirilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülüyle hesaplanmıştır. Formülde kodlayıcılar arasındaki ortalama güvenilirlik değeri % 92 olarak bulunmuştur. Araştırma sonunda, öğretmen adaylarının “hibrit eğitim” kavramıyla ilgili toplam 49 metafor geliştirdikleri görülmüştür. Dokuz kategoride toplanan metaforlar arasında en çok vurgulanan kumbara, ayna, hazine ve terazi olmuştur. Bu metaforlar arasında kumbara ve hazine “kazanç, ayna, yansıtma”, terazi ise “denge” kategorisinde yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Hibrit, Hibrit Eğitim, Öğretmen.

Determining Teacher Candidates' Perceptions on the Concept of "Hybrid Education": A Metaphor Analysis Study

Abstract

The main purpose of this research is to determine the perceptions of teacher candidates regarding the concept of “hybrid education” via metaphor. A total of 76 teacher candidates studying in the Department of Classroom teaching, Elementary Mathematics, Social Studies, Psychological Counseling and Guidance, Science, and Turkish of Siirt University Faculty of Education constitute the working group of the research using the phenomenology pattern. An open-ended questionnaire form was used as a data collection tool in the research. The form consists of two parts. In the first part, there are demographic characteristics of teacher candidates. In the second part, the teacher candidates’ “Hybrid Education is like/similar; Because...” are asked to complete the sentence. The data obtained from the form has been subject to content analysis. In addition, the metaphors created for hybrid education were analyzed in the MAXQDA program and visualized via word cloud. The reliability of the research was calculated with the formula [Agreement / (Agreement + Disagreement) x 100]. The mean reliability value among encoders was found to be 92% in the formula. At the end of the research, it was seen that the teacher candidates developed a total of 49 metaphors related to the concept of “hybrid education”. Among the metaphors collected in

¹ Doç.Dr., Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimler Bölümü, E-posta:sevdakc@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4205-0148.

nine categories, the most emphasized were penny bank, mirror, treasure, and scales. Among these metaphors, penny bank and treasure are included in the category of “earnings, mirror, reflection”; scale is included in the category of “balance”.

Key Words: Education, Hybrid, Hybrid Education, Teacher.

Giriş

Dijital öğrenme teknolojilerinin her geçen gün gelişmesiyle, geleneksel öğrenme anlayışı yerini yüz yüze ve Web destekli öğrenmenin birleşiminden (Ünsal, 2010) oluşan hibrit eğitime bırakmıştır. Latince melezlik anlamında kullanılan ve kökeni biyolojiye dayalı olan (Pedersen, Nørgaard ve Köppe, 2018) hibrit, literatürde harmanlama, karma gibi kavramlarla aynı anlamı taşımakta, genel olarak var olan iki olguyu bir arada daha iyi bir ürün elde etmek amacıyla kullanma olarak tanımlanmaktadır (Usta, 2007). Bu tanımdan anlaşılacağı üzere hibrit eğitimde, dersin yarısı yüz yüze diğer yarısı uzaktan eğitimle yapılmaktadır (Kastornova ve Gerova, 2021). Web tabanlı öğretim ile yüz yüze eğitim anlayışının beraber kullanıldığı hibrit eğitimde, birey otantik ve yaparak-yaşayarak öğrenmeler gerçekleştirmektedir (Doering ve Veletsianos, 2008). Gerçekleşen öğrenmelerde, eleştirel düşünme ve interaktif bir öğretim ortamı bulunmaktadır (Soydan, 2008). Yenilikçi ve açıklayıcı eğitsel yapılar, işbirliğine dayalı anlayışlar ve teknoloji tabanlı olan/olmayan materyaller bu öğrenme ortamlarında ele alınmaktadır. Burada amaç, farklı koşullarla, araç-gereçlerle ve yöntemlerle bireyin eğitiminde çeşitlilik sağlamaktır. Bu çeşitliliği sağlamak görüldüğü kadar kolay olmamaktadır. Çünkü hibrit eğitimin öğretim ortamında kullanılması uzun zaman ve çaba gerektiren bir olaydır. Her toplumun teknolojik alt yapısı ve eğitim anlayışı buna uygun olmayabilmektedir. Ayrıca *okul, öğretim programı, öğretmen, öğrenci, aile ve diğer birçok faktör* hibrit eğitimin uygulanmasında belirleyici etmenler olarak görülmektedir. Hibrit eğitimde bu faktörler arasında özellikle öğretmen, yüz yüze ve uzaktan eğitim anlayışının arasında yer almaktadır. Her iki eğitim uygulamasında öğretmen, “esneklik” ilkesi çerçevesinde teknolojik araçlar yardımıyla zaman ve mekân sınırlaması olmadan öğretimi gerçekleştirmektedir. Böylelikle zenginleştirilmiş bir öğrenme ortamıyla öğretmen ve öğrenci bilgiye daha kolay erişmekte, sosyal bir etkileşimle duygu-düşüncelerini karşılıklı paylaşmaktadır. Hatta hibrit eğitimle karşılaştıkları problemlere daha rahat çözümler üretmektedir. Bilişsel yapılarındaki bilgileri hızlı bir şekilde gözden geçirebilmektedir. İnşa edilen her bilgiyi yüz yüze veya çevrim içi ortamlarda etkili bir şekilde ifade edebilmektedir (Balaman, 2010). Yüz yüze ortamdaki bu bilgilerin anlamlı bir şekilde kodlanmasında hibrit eğitimin aksine “öğretmene” daha fazla sorumluluk düşmektedir. Yüz yüze eğitimde öğretmen, öğrencilerin neyi öğrenmeleri ve nasıl yapmaları gerektiği konusunda belirleyici bir kaynak olarak görülmektedir. Belirli bir zaman

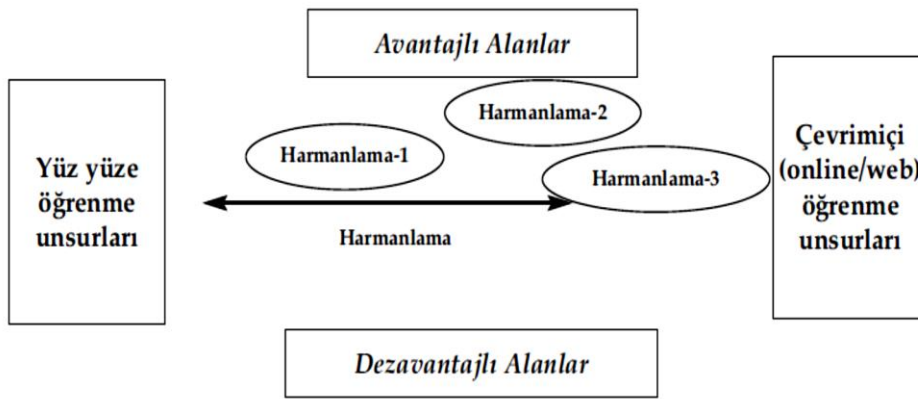
anlayışlarından biri olarak görülen hibrit eğitimle (Demirel ve Altun, 2009) artık geleneksel eğitim yerini öğrenci merkezli eğitime bırakmıştır. Öğrenci merkezli eğitimle, teknolojik araçlardan daha fazla yararlanılmış (Coates, Zheping ve Hong, 2021), öğrencinin bireysel farklılıkları dikkate alınmış, bilginin tek kaynaktan ulaşılması engellenmiş ve öğretime farklı bir bakış açısı getirilmiştir. Bu bakış açısı; sorgulayan, eleştiren, e-birey olma yolunda kendisini yenileyen, bilim ve teknolojiye uyum sağlayan, araştıran bir birey profilini oluşturmuştur. Çağdaş eğitimin bir ürünü olan yeni öğrenci profili, beraberinde öğretmenin tek bilgi kaynağı olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öğretmen dışında çok çeşitli kaynaklardanda bilgiye ulaşan öğrenci için artık öğrenme, elektronik ortamda (e-öğrenme) ve gerçek yaşamda ulaşılan bilgilerin harmanlanması olarak görülmektedir. Bu bilgilerin birçoğu planlı-programlı bir şekilde öğretim programlarında yer almaktadır. Bilgiler programlarda yer alırken, daha çok eski-yeni programların sentezlenmesiyle verilmektedir (Hilt ve Riese, 2021). Programlar arası sentezlenme yapılırken, hibrit eğitimde dört bileşen göz önünde tutulmaktadır. Bunlar; yüz yüze olan kısım, farklı zamanlarda çevrim içi öğrenme, eş zamanlı çevrimiçi öğrenme ve kişisel öğrenme ortamlarıdır (Yolcu, 2015). Hibrit eğitimdeki bu bileşenlerin her birinin kendi içinde uygulama koşulları ve ortamları farklı olmaktadır (Bakınız: Tablo 1).

Tablo 1. Harmanlanmış Öğretimin Bileşenleri (Yolcu, 2015: 258).

Yüz yüze olan kısım	Farklı zamanlı çevrimiçi öğrenme ortamları
Sınıf içi öğrenmeler	Çevrimiçi tartışma ortamları
Laboratuar uygulamaları	Bloglar (kişilerin herhangi bir konuda kendi görüşlerini yazdıkları günlüğe benzeyen Web siteleridir.)
Yardım, destek ve izleme programları	Wikiler (kullanıcıların içeriğinde değişiklikler yapmasına izin veren Web siteleri)
Meslek öğrenimi	
Sınıf içi tartışmalar	
Eş zamanlı çevrimiçi öğrenme ortamları	Kişisel öğrenme ortamları
Online dersler	Çevrimiçi materyaller
Online konferanslar	Animasyonlar
Online sohbet ve tartışmalar	Simülasyonlar
	Çalışma CD' leri
	Kitaplar
	Ders notları

Hibrit eğitim öğrenciyi rekabete değil, işbirliğine yöneltmektedir (Woo, Evans, Wang ve Pitt-Catsouphes, 2021). Kalabalık sınıflarda uygulanması, uzaktan eğitim anlayışına göre daha kolay olmaktadır. Bu yönüyle eğitime avantaj sağlamaktadır. Dezavantaj yönüne bakıldığında Tablo 1'de görüldüğü üzere, teknolojik araçların kullanılması ve bu araçların sağlanması emek

ve maliyet istemektedir. Hibrit eğitimin dezavantajlarını en aza indirmek içinde; öğretmen ve öğrencilerin teknolojik okuryazarlık becerisine sahip olması beklenmektedir. Bilgi çeşitliliği ve farklı okuryazarlık becerileri sonucunda, öğretmen zaman faktörünü de dikkate alarak hibrit eğitime dayalı öğretimi çok iyi organize etmelidir. Koordineli bir öğretimde Ünsal'ın (2010) belirttiği gibi, doğru davranışlar kazandırılmaktadır. Burada bireyin kişisel öğrenme şekli, teknolojiyi kullanma becerisi, başarı odaklı çalışma ve öğrenme amaçlarının belirlenmesi etkili olmaktadır. Çünkü hibrit eğitim, paylaşma anlayışının yanı sıra öğrenme hedeflerine ulaşma odaklı anlayışı da benimsemektedir. Bireyin deneyimi, bilgi birikimi hedeflere ulaşmada belirleyici olmaktadır. Bu sebeple hibrit eğitimde Web destekli öğrenme ile yüz-yüze eğitimin olumlu yönleri alınmakta, olumsuz yönlerinin alınmamasına dikkat edilmektedir.

Şekil 2. Yüz Yüze ve Çevrimiçi Öğrenme Unsurlarının Avantajlı Alanların Harmanlanması (Ünsal, 2010: 133).

Hibrit eğitim, yüz yüze ve Web destekli öğrenme unsurlarının dengeli bir şekilde uygulanmasıyla oluşmaktadır (Díaz, Saldaña, Ávila, 2020). Burada amaç, iki anlayışın avantajlı yönlerinin alınmasıdır. Yani öğretim programında belirlenen kazanımlara daha rahat ve etkili bir şekilde ulaşmaktır. Öğretmenin programda belirtilen kazanımları davranışa dönüştürmesi için de farklı araç-gereçlerden, stratejilerden, yöntem ve tekniklerden yararlanması gerekmektedir. Çünkü öğretmenin her iki anlayışa uygun ders planında, kullanacağı materyaller, öğretim unsurları, etkinlikler, teknikler ve stratejiler aynı olmamaktadır. Bu farklılığı en aza indirmek için öğretmenin bunlar arasında denge kurması beklenmekte ve yüz yüze ile çevrim içi yapılacak eğitimlerin olumlu yönlerinden en iyi şekilde yararlanması amaçlanmaktadır. Örneğin Tablo 2’de görüldüğü üzere, öğretmen hibrit ve yüz yüze öğrenme ortamında farklı değerlendirme teknikleri, araçları, materyalleri kullansada ortak etkinliklerle öğretimi çeşitlendirmektedir.

Tablo 2. Harmanlanmış ve yüz yüze öğrenme ortamının ortak etkinlikleri (Ünsal, 2010:134).

Yüz Yüze Öğrenme	Ortak Etkinlikler	Harmanlanmış Öğrenme
Sınıfta 3 saatlik ders		Sınıfta 1 saatlik ders
Powerpoint sunumlarının öğretmen tarafından desteklenmesi	Grup çalışması	Web sitesi
Kitaplar	Kısa sınavlar	Forum
	Çalışma sayfaları	Bilişsel araçlar
	Puanlama (Assignments)	Web kaynakları
	Proje	İzleme (log) sistemi
	Sınıf İçi Etkinlikler	

Hibrit eğitim bilgisayar destekli, Web destekli, E-öğrenme ve diğer birçok çağdaş yaklaşım ve modelle etkileşim halindedir. Bu etkileşim özellikle 2019 yılındaki Covid-19 salgınıyla birlikte daha önemli bir hale gelmiştir. Salgının ilerlemesi sonucu, eğitim sisteminin aksamaması için birçok ülke hibrit eğitimi kullanmıştır (Meltzer ve diğerleri, 2021). Dünya genelinde 9 Kasım 2020 itibariyle toplamda 210 ülkeden 121'i (Almanya, Belçika, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Litvanya, Norveç, Polonya, Rusya, Singapur, Slovenya, Tayland vs.) okulları kapatmamıştır. 61'i (ABD, Azerbaycan, Kanada ve Türkiye vs.) okulları kısmen açık bırakmıştır. 5'inde okullarda ara tatile geçilmiş, 23'nde (Meksika, Filipinler ve Venezuela vs.) ise okullar tamamen kapatılmıştır (TEDMEM, 2020a). 16 Kasım 2020 dünya genelinde okulların durumunda değişimler görülmüştür. Toplamda 210 ülkeden 125'i okullarını tamamen, 59'u ise kısmen açık bırakmış, üçü ara tatil kararı almış, 23'ü tamamen kapatmıştır. Bu ülkeler arasında, Almanya, Danimarka, Fransa ve İngiltere yüz yüze eğitime devam etmiştir. Avusturya, İtalya ve Yunanistan ise okulları kapatmıştır. Türkiye'deki duruma bakıldığında 16-20 Kasım 2020 tarihleri arasında okullar ara tatile girmiştir. Tatil öncesinde anaokulları için haftada beş gün yüz yüze, ortaokullarda 6. ve 7. sınıf ve liselerde 10. ve 11. sınıf öğrencileri için uzaktan eğitim devam etmiştir (TEDMEM, 2020b). Öğrenciler burada haftanın iki günü okula gitmiş, bir günü ise uzaktan eğitimlerine devam etmiştir. Okula gidildiği günlerde, sınıflar iki gruba ayrılmıştır. Birinci grup Pazartesi ve Salı günü, ikinci grup haftanın Perşembe ve Cuma günlerinde okula gitmiştir. Çarşamba günleri ise öğretmenler uzaktan eğitimle ders yapmıştır. Bu uygulama ülke genelinde vaka sayısının artmasıyla 17 Kasım 2020 tarihinde değişmiş ve bu tarihten sonra uzaktan eğitime tekrardan geçilmiştir. Uzaktan eğitimdeki canlı dersler, öğretmenler tarafından Eğitim Bilişim Ağı vasıtasıyla Zoom, Google Meet ve Skype gibi uygulamalarla yürütülmüştür (Yaman, 2021). 25 Ocak 2021'e gelindiğinde, 210 ülkeden 99'unda okulların tamamen, 48'inde

kısmen açık, 32'sinde ara tatil ve 31'nde kapalı olduğu görülmüştür. Türkiye'de ise 22 Ocak 2021 itibariyle okullar ara tatile geçmiştir (TEDMEM, 2020c). Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda bu uygulamalar yapılırken, üniversiteler salgının ilk aylarından itibaren uzaktan eğitim uygulamasını benimsemiştir. Çeşitli uzaktan eğitim platformlarıyla üniversiteler yüz yüze eğitimin geri kalan konularını çevrimiçi eğitimlerle tamamlamaya çalışmıştır.

Covid 19 salgınıyla sürekli değişen eğitim sistemi, beraberinde bir takım problemleride getirmiştir. Karşılaşılan problemler arasında; uzaktan eğitimle yapılan uygulamalarda maliyetin artması, eğitim politikalarının çağa uygun olmaması, öğrencilerin bilgiyi yapılandıramaması, kuşak çatışmaların yaşanması, teknolojik alt yapı yetersizliğinin görülmesi ve etkili iletişimin kurulmaması yer almaktadır (Yurdakal ve Susar Kırmızı, 2021). Mesela Pakistan'daki üniversitelerde öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamaları için teknolojik alt yapıları bulunmamakta ve bu öğrenciler maddi konularda sorunlar yaşamaktadır. Yaşanan bu sorunlar öğrencilerin eğitim olanaklarını sınırlandırmakta ve eğitim süreçlerinin uzamasına sebep olmaktadır (Adnan ve Anvar, 2020). Gelişmiş ülkelerden ABD'de ise pandemiyle birlikte bir üniversitede öğrencilerin yüz yüze eğitimlerine ara verilmiştir. Verilen arayla birlikte, öğrenciler arasında iletişim, sosyalleşme, kendini ifade etme gibi konularda problemler görülmüştür. Psikolojik kökenli olan bu problemlere, uzun süre bilgisayar başında ders dinlemeleri eklenmiş ve bunun sonucunda öğrencilerde bilişsel, fiziksel tükenmişlikler ortaya çıkmıştır. Türkiye'deki üniversitelerde benzer durumlar bulunmaktadır. 16 Mart 2020 tarihinde başlayan uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerde yalnızlık duygusunun arttığı, bilgileri anlamlı şekilde yapılandıramadığı, öğrencilerin %84,4'ünün Web tabanlı öğrenmeyi verimli bulmadığı belirtilmektedir (Avcı, 2021). Toplumsal ve bireysel boyutta görülen bu problemlerin dünya genelinde yaşanmaması için de bilim insanları pandemi kurallarına (sosyal mesafe, maske, temizlik, beslenme gibi) uyulması gerektiğini vurgulamaktadır.

Pandemi sürecinde kuralların her geçen önem kazandığı çağda, daha bilinçli bir toplum ve nesile ihtiyaç duyulmaktadır. Böyle bir neslin yetişmesi için başta "öğretmene önemli görevler düşmektedir. Çünkü öğretmen hem yeni nesillerin yetişmesinde etkili bir öge hem de öğretmen adaylarının mesleklerini icra etmelerinde önemli bir modeldir. Bu sebeple öğretmenin eğitim-öğretim ortamındaki uygulamaları, sahip olduğu bilgi ve deneyimler hibrit eğitim ve diğer bir çok eğitim anlayışının başarılı ya da başarısız olmasında belirleyici bir faktör olduğu söylenebilir. Öğretmen kadar veli ve diğer eğitim paydaşlarında hibrit eğitimin uygulanabilirliğinde katkıları bulunmaktadır. Karşılıklı bir etkileşimle ortaya çıkan bu katkı, hem hibrit eğitimin uygulanması hem yeniden gözden geçirilmesi hem de birçok konuda

alınacak eğitim kararlarının belirlenmesi için önemli görülmektedir. Bu çalışmada da temel amaç, pandemiyle birlikte sıklıkla eğitim politikalarında bahsedilen hibrit eğitim konusunda öğretmen adaylarının görüşlerini metafor yoluyla belirlemektir. Bilindiği üzere, metafor, iki şey arasında karşılaştırma yapmak ve benzer yönlere dikkat çekmek amacıyla kullanılmaktadır (Güneş, 2019). Bunun yanı sıra metaforlar, soyut kavramları somut hale getirmektedir. Bireyin deneyiminden hareket ederek sözcüklerin anlaşılır olmasını sağlamaktadır. Çok sözcükle söylenen bir düşünceyi tek bir sözcükle kullanır bir hale getirmektedir. Metaforlar, günlük konuşma dilinin en çok tercih ettiği ve bireyin kelime hazinesinin bir parçası olarak görülmektedir. Aktarıcı ve dinleyici arasında kuvvetli bir iletişim ağı oluşturmaktadır. Bu iletişim ağında mesajların doğru aktarılmasına yardımcı olmaktadır. Bütün bu yönleriyle ele alındığında, metaforlar başta eğitim olmak üzere birçok alanda kullanım alanı bulmaktadır. Öğretmenler sınıf içi ve dışı öğretim faaliyetlerinde duyuşsal özellikleri yansıtmaya, duygudüşünceleri paylaşma ve öğrencilerin yeni kavram, model, konular hakkında farkındalıklarını arttırmaktadır (Akyol, 2019).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı öğretmen adaylarının “hibrit eğitim “ kavramına ilişkin algılarını metafor yoluyla belirlemektir. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının “hibrit eğitim” kavramıyla ilgili sahip oldukları metaforlar nelerdir?
2. Belirtilen metaforlar ortak özellik bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim kullanılmıştır. Olgu bilim, farkında olduğumuz ama detaylı görüş sahibi olmadığımız durumları ve olguları bireyin deneyimiyle ortaya koyan bir araştırma desendir (Creswell, 2016). Olgu bilim çalışmalarına katılan bireyler, araştırma kapsamına alınan ve incelenen olgular hakkında deneyimleri olan ve bunu ayrıntılı bir şekilde ifade eden kişilerdir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Başka bir deyişle olgu bilim deseninde bireyler araştırmada ele alınan olgu ve olaylara yabancı olmayıp, aynı zamanda kavramakta problem yaşadıkları olguları araştırmaktadır. Araştırılan olgular bireyin yaşamında bir kavram, durum ve algı olarak çıkabilmektedir. Bundan dolayı, olgu bilim deseni tanımlayıcı bir araştırma desendir (Akturan ve Esen, 2008; Patton, 1990). Bu araştırmada da öğretmen

adaylarının “hibrit eğitim” kavramına ilişkin algıları metaforlar yoluyla belirlenmeye çalışıldığından olgu bilim deseni tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Siirt Üniversitesi, Eğitim fakültesinde öğrenim gören 2. ve 3. sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Bu katılımcıların araştırmaya dahil edilmesinin nedenleri arasında; araştırmacının ders yürütücüsü olması, süreci yakından takip etmesi ve katılımcıların gönüllük esasıyla katılım göstermesi bulunmaktadır. Gönüllük esasıyla araştırmaya katılan 76 öğretmen adayına ait demografik bilgiler Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Katılımcılara ait demografik bilgiler

Değişken	f	%	
Cinsiyet	Kız	31	40,79
	Erkek	45	59,21
Sınıf	2.sınıf	32	40,11
	3. sınıf	44	59,89
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	20	26,32
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	9	11,84
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	24	31,58
	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	6	7,89
	Türkçe Öğretmenliği	12	15,79
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	5	6,58

Tablo 3’de görüldüğü üzere, katılımcıların %40,79’u kız, %59,21’i erkektir. Bunlardan %40,11’i ikinci sınıf, %59,89’u üçüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Bölüm dağılımlarına bakıldığında, katılımcıların %26,32’si Sınıf, %11,84’ü İlköğretim Matematik, %31,58’i Sosyal Bilgiler, %7,89’u Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, %15,79’u Türkçe ve %6,58’i Fen bilgisi öğretmen adayından oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “açık uçlu anket” formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcılara ait kişisel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise katılımcılardan “hibrit eğitim...benzemektedir. Çünkü...boşluğunu doldurmaları istenmiştir. Ekici’ye (2016) göre metafor çalışmalarında çeşitli veri toplama araçları kullanılmaktadır. Daha çok bu araçlarda yarı yapılandırılmış soru kalıbı yer almaktadır. Bu kalıpta soru yapısı... gibidir, çünkü... şeklinde belirtilmektedir. Araştırmada da belirtilen kalıp kullanılarak veriler toplanmıştır. Veriler toplanırken, araştırmacı tarafından katılımcılara çeşitli açıklamalar yapılmıştır. Yapılan

açıklamalar “hibrit eğitim... benzemektedir. Çünkü...” ifadesindeki boşlukların kendilerinin hibrit eğitime yönelik algılarını belirlemeye yönelik olduğu ve uygun görüş belirtmeleri gerektiği şeklindedir. Bu açıklamalarda ayrıca *hibrit eğitim* kavramına yönelik üretilen metaforlar ve devamındaki “*çünkü*” ile ilgili açıklamalı gerekçe örnekler verilerek pekiştirilmiştir.

Örneğin; Hibrit eğitim **kütüphaneye** benzemektedir. Çünkü orada hem basılı hem de elektronik kaynaklara ulaşabiliriz.

Hibrit **kütüphane**.....gibidir/benzemektedir. **Çünkü;...**

(Hedef/Metaforun konusu) (Kaynak)

(Gerekçe)

Metafor, bir kavram ve durumun başka bir kavramla kullanılmasıdır. Bu kullanımlar insanoğlunun yaşamında çok fazla tercih edilen bir yol olarak görülmektedir (Şeyihoğlu ve Gencer, 2011). Taşımak, aktarmak ve transfer etmek anlamlarında kullanılan metaforlarla veri toplama süreçleri, açık uçlu sorulara dayalı bireysel ve odak grup görüşmelerine benzemektedir. Buna karşın görüşme, gözlem, gözlem ve doküman incelemesine göre daha kolay ve pratiktir. Ayrıca metaforlar, benzer ve farklılıklarıyla belirli temalar altında daha kolay toplanmaktadır. Bu yönüyle araştırmacıya nitel çalışmalarda kullanılan yöntemlerden daha fazla avantaj sağlamaktadır. (Akyol, 2019). Araştırmada görüşmeler çevrimiçi ortamda 10 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada öğretmen adaylarının ifade ettiği metaforlar analiz edilirken, belirli aşamalar dikkate alınmıştır (Ekici, 2016). İlk aşama metafor kodlama ve ayıklamadan oluşmaktadır. Burada öğretmen adaylarının online doldurdıkları kâğıtların çıktıları alınarak, araştırmacı tarafından 1’den 80’e kadar numaralandırılmıştır. 80 öğretmen adayından 4’nün kâğıtları araştırma kapsamına uygun doldurmaması ve metaforun gerekçesini yazmamasında dolayı elenmiş, geriye kalan 76 öğretmen adayının kâğıtları değerlendirilmeye alınmıştır. Sonrasında içerik analiz tekniğinden yararlanılarak, katılımcılar tarafından üretilen metaforlar benzeyen, benzetilen ve bunlar arasındaki ilişki dikkate alınarak gözden geçirilmiştir. Gözden geçirme işleminden sonra kategori geliştirme aşamasına geçilmiştir.

İkinci aşamada katılımcıların geliştirdikleri metaforların gerekçelerine bakılarak kategoriler oluşturulmuştur. Bu araştırmada da hibrit eğitim kavramına yönelik oluşturulan metaforun “çünkü” ile başlayan ifadesine bakılarak; kazanç, çağdaş eğitim anlayışı, denge, çeşitlilik, 21. yüzyıl beceriler, problem çözücü, yansıtma, iletişim ve karmaşa şeklinde kategoriler

belirlenmiştir. Kategori belirleme aşamasından sonra üçüncü aşama olan geçerlik güvenilirlik önlemleri/inandırıcılığa geçilmiştir. Bu aşamada açık uçlu anket formunun kullanıldığı araştırmada araştırmacı, araştırma modelini ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır. Yapılan açıklamalar doğrultusunda, ulaşılan kavramsal kategorilerin altında yer alan metaforların söz konusu kategorileri temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla bir uzmanın görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmacı ve uzman görüşleriyle kodlar ve kategoriler karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmada kod listesindeki kodlanan veriler dikkate alınmıştır. Burada yapılan eleştirilerle listenin son hali araştırmada kullanılmış ve Miles ve Huberman'ın (1994) [Görüş birliği/(Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülüyle güvenilirlik hesaplanmıştır. Alternatif eğitim, bahçe, oyun hamuru ve gece-gündüz metaforlarında uzmanlar arasında görüş ayrılığı olmuştur. Yapılan hesaplamada kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik $[45 / (45+4)] = \%92$ olarak bulunmuştur.

Araştırmada geçerliliği ve güvenilirliği sağlamada sırasıyla inandırıcılık ve aktarılabilirlik (transfer edilebilirlik) ilkeleri dikkate alınmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre bilimsel çalışmalarda ulaşılan sonuçların inandırıcı olması için açık, tutarlı ve başkaları tarafından teyit edilmesi gerekmektedir. Bu araştırmada da bu koşulu sağlama amacıyla katılımcıların geliştirdikleri metaforlar gerekçeleriyle birlikte doğrudan alıntılar yapılarak verilmiştir. Alıntılar yapılırken, Sınıf öğretmenleri için Ö_{S1}, Ö_{S4}..., İlköğretim Matematik Öğretmenliği için Ö_{M1}, Ö_{M5}..., Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ö_{Sos1}, Ö_{Sos6}..., Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Ö_{P1}, Ö_{P3}..., Türkçe Öğretmenliği Ö_{T4}, Ö_{S12}... ve Fen Bilgisi Öğretmenliği Ö_{F2}, Ö_{F5}... kodları kullanılmıştır.

Aktarılabilirliği sağlamak içinde veri toplama sürecinden verilerin analiz sürecine kadarki basamaklar, araştırmacı tarafından detaylı bir şekilde verilmiştir. Son aşamaya gelindiğinde frekans hesaplamaları için veriler bilgisayar ortamında aktarılmış, metaforların ve buldukları kategoriye temsil eden katılımcı sayıları hesaplanarak tablolar halinde verilmiştir. Ayrıca MAXQDA programı kullanılarak katılımcıların oluşturdukları metaforlara ilişkin kelime bulutu hazırlanmıştır.

Etik Konular

Araştırma kapsamında veri toplama çalışmaları için Siirt Üniversitesi Etik Kurulu Birimine başvuru yapılmış, alınan etik kurul izin belgesiyle Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarına veri toplama aracı uygulanmıştır.

Bulgular**Hibrit Eğitim Kavramına İlişkin Metaforlar**

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, katılımcıların hibrit eğitim kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının “Hibrit Eğitim” Kavramıyla İlgili Sahip Oldukları Metaforların Frekans Tablosu

Metafor Kodu	Metafor Adı	f	Metafor Kodu	Metafor Adı	f
1	Kumbara	6	26	Akademik Takvim	1
2	Ayna	5	27	Doktor	1
3	Hazine	4	28	Saat	1
4	Terazi	3	29	Laboratuvar	1
5	Bahçe	3	30	Altın	1
6	İşbirlikli Öğrenme	2	31	Alışverişe	1
7	Gece-Gündüz	2	32	Salata	1
8	Eleştirel Düşünme	2	33	Ucuz Eşya	1
9	Esnek Öğrenme	2	34	Yaratıcı Düşünme	1
10	Yemek	2	35	Mıknatıs	1
11	Kitap	2	36	Açma-kapama düğmesi	1
12	Gözlük	2	37	Sepet	1
13	Gökkuşluğu	2	38	Çark	1
14	Bilgisayar	2	39	Milli Piyango	1
15	Zincir	2	40	Şans Bileti	1
16	Gökyüzü	2	41	Örgü	1
17	Yaşam Boyu Öğrenme	1	42	Okyanus	1
18	Denge Aracı	1	43	Oyun Hamuru	1
19	Siyah-Beyaz Renge	1	44	Akıllı Telefon	1
20	Serum	1	45	Çift yol	1
21	Kurtarıcı	1	46	Labirent	1
22	Alternatif Eğitim	1	47	Eksik Bilgi	1
23	Çoktan Seçmeli Sınav	1	48	Hatalı Cevap	1
24	Can Simidi	1	49	Kulaklık	1
25	İkiz kardeş	1			
				TOPLAM	76

Hibrit Eğitim Kavramına İlişkin Üretilen Metaforların Kategorileri

Araştırmada öğretmen adaylarının “hibrit eğitim” kavramına ilişkin toplamda 49 metafor üretmiştir. Üretilen bu metaforlar dokuz kavramsal kategoride sınıflandırılmış ve Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının “Hibrit Eğitimi” Kavramı Hakkında Ürettikleri Metaforların Kategoriler

Kategori	Metafor	f
1 Kazanç	Kumbara (6), Hazine (4), Ucuz Eşya (1), Okyanus (1), Sepet (1), Bilgisayar (1), Oyun Hamuru (1)	15
2 Çağdaş Eğitim Anlayışı	Esnek Öğrenme (2), İşbirlikli Öğrenme (2), Yaşam Boyu Öğrenme (1), Mıknatıs (1), Laboratuvar (1)	7
3 Denge	Terazi (3), Gece-Gündüz (2), Zincir (2), Örgü (1), Denge Aracı (1), Saat (1), İkiz Kardeş (1), Çift Yol (1), Akademik Takvim (1), Kulaklık (1), Şans Bileti (1)	15
4 Çeşitlilik	Gökyüzü (2), Yemek (2), Kitap (2), Gökkuşluğu (2) Alışveriş (1), Salata (1), Bahçe (1), Açma-Kapama Düğmesi (1), Siyah-Beyaz Renk (1), Çark (1)	14
5 21. Yüzyıl Beceriler	Yaratıcı Düşünme (2), Eleştirel Düşünme (1)	3
6 Problem Çözücü	Serum (1), Kurtarıcı (1), Doktor (1), Can Simidi (1), Alternatif Eğitim (1), Altın (1)	6
7 Yansıtma	Ayna (5), Bahçe (2), Gözlük (2)	9
8 İletişim	Bilgisayar (1), Akıllı Telefon (1)	2
9 Karmaşa	Labirent (1), Eksik Bilgi (1), Hatalı Cevap (1), Milli Piyango (1), Çoktan Seçmeli Sınav (1)	5
TOPLAM		76

1.Kategori: Kazanç

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “kumbara, hazine, ucuz eşya, okyanus, sepet, bilgisayar, oyun hamuru” metaforlardan hareketle *kazanç* kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *kumbaraya* benzemektedir. Çünkü özel okullarda okuyan ya da tam eğitim yapan okullara giden öğrencilerin eğitimlerinin yarısı çevrim içi olacağı için maddi olarak kar edilmektedir. (ÖS₁)

Hibrit eğitim *kumbaraya* benzemektedir. Çünkü öğrenciler her türlü eğitimi kendi öğrenmesine göre etkili bir şekilde kullanmaya çalışmaktadır. (ÖM₁)

Hibrit eğitim *kumbaraya* benzemektedir. Çünkü zaman ve mekândan kazanç sağlanmaktadır. (Ö_{Sos3})

Hibrit eğitim *kumbaraya* benzemektedir. Çünkü birçok bilgiye ulaşılmakta ve bundan birey kazançlı çıkmaktadır. (Ö_{S18})

Hibrit eğitim *kumbaraya* benzemektedir. Çünkü her türlü süreçte bizler karlı çıkmaktayız. (Ö_{Sos8})

Hibrit eğitim *kumbaraya* benzemektedir. Çünkü internet ve birçok alandan bilgileri bir araya getiriyorsun. (Ö_{P2})

Hibrit eğitim *hazineye* benzemektedir. Çünkü öğrenciye birçok alanda geniş ve zengin öğrenme ortamı sunmaktadır...hatta farklı fakültelerde ve üniversitelerde okuyan arkadaşlarım çok çeşitli teknolojik araçlar kullanmaktadır. (Ö_{T7})

Hibrit eğitim *hazineye* benzemektedir. Çünkü öğrenci kadar öğretmene de farklı öğrenme ortamlarını ve araçlarını kullanma olanağı sunmaktadır. (Ö_{Sos15})

Hibrit eğitim *hazineye* benzemektedir. Çünkü her öğrenci kendi öğrenme stiline uygun bir ortamda öğrenmektedir. (Ö_{Sos20})

Hibrit eğitim *hazineye* benzemektedir. Çünkü öğrencilere farklı koşullarda öğrenmeyi sunduğu için, öğrencilerde zengin bir öğrenme ortamı oluşmaktadır. (Ö_{P6})

Hibrit eğitim *ucuz eşyaya* benzemektedir. Çünkü maliyeti düşük bir eğitimidir. (Ö_{M5})

Hibrit eğitim *okyanusa* benzemektedir. Çünkü sınırsız bilgiye ulaşılmaktadır. (Ö_{F3})

Hibrit eğitim *sepete* benzemektedir. Çünkü hangi bilgiye ulaşırsan hemen onları bir arada topluyorsun. (Ö_{M9})

Hibrit eğitim *bilgisayara* benzemektedir. Çünkü bilgiye ulaşmada esnek bir plan ve olanak vermektedir. (Ö_{T12})

Hibrit eğitim *oyun hamuruna* benzemektedir. Çünkü öğrenciye zamanın ve kaynakların kullanımında esneklik sağlar. (Ö_{F5})

2.Kategori: Çağdaş Eğitim Anlayışı

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “esnek öğrenme, işbirlikli öğrenme, yaşam boyu öğrenme, mıknatıs, laboratuvar” metaforlardan hareketle *çağdaş eğitim anlayışı* kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *esnek öğrenmeye* benzemektedir. Çünkü öğrencilere neyi, ne zaman, nasıl çalışacakları konusunda esnek ortam sunmaktadır. (Ö_{T8})

Hibrit eğitim *esnek öğrenmeye* benzemektedir. Çünkü öğrenciye bilişsel esneklik sağlamaktadır. (Ö_{P3})

Hibrit eğitim *işbirlikli öğrenme* benzemektedir. Çünkü farklı öğrenme yaklaşımları birlikte kullanılmaktadır. (Ö_{Sos23})

Hibrit eğitim *işbirlikli öğrenme* benzemektedir. Çünkü çevrim içi öğrenme ve yüz yüze öğrenme karşılıklı işbirliği içinde öğrenciye aktarılmaktadır. (Ö_{M4})

Hibrit eğitim *yaşam boyu öğrenme* benzemektedir. Çünkü çağdaş ve geleneksel eğitim birlikte harmanlanarak uzun bir süreçte verilmektedir. (Ö_{S11})

Hibrit eğitim *mıknatısa* benzemektedir. Çünkü artı ve eksi gibi iki farklı eğitim anlayışı bulunmaktadır...ve birçok çağdaş modeli kendine çekmektedir (Ö_{S19})

Hibrit eğitim *laboratuvara* benzemektedir. Çünkü karışık yani çağdaş ve harmanlanmış bir ortam birlikte kullanılmaktadır. Bu durumda özellikle salgın döneminde hangisinin bize fayda sağlandığını yakından gözlemleyebilmekteyiz. (Ö_{F4})

3.Kategori: Denge

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “terazi, gece-gündüz, zincir, örgü, denge aracı, saat, ikiz kardeş, çift yol, akademik takvim, kulaklık, şans bileti,” metaforlardan hareketle *denge* kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *teraziye* benzemektedir. Çünkü terazinin bir kolunda uzaktan eğitim bir kolunda yüz yüze eğitim bulunmaktadır. (Ö_{S7})

Hibrit eğitim *teraziye* benzemektedir. Çünkü öğrenci ve öğretmen merkezli eğitim arasında bir uyum bulunmaktadır. (Ö_{S10})

Hibrit eğitim *teraziye* benzemektedir. Çünkü karma ve yüz yüze eğitim harmanlanarak verilmekte ve öğrenci her iki eğitimi almaktadır. (Ö_{M6})

Hibrit eğitim *gece-gündüze* benzemektedir. Çünkü bir yerde online ve bir yerde geleneksel eğitim bulunmaktadır. Farklı iki anlayış yani...(Ö_{Sos1})

Hibrit eğitim *gece-gündüze* benzemektedir. Çünkü eğitimin bir yanı teknoloji bir yanı öğretmen merkezli eğitimden oluşmaktadır. Devir eden iki eğitim...(Ö_{Sos5})

Hibrit eğitim *zincire* benzemektedir. Çünkü her eğitim bir birine bağlıdır ve bir birini tamamlamaktadır. (Ö_{S16})

Hibrit eğitim *zincire* benzemektedir. Çünkü öğretmen ve öğrenci arasındaki bağı güçlendirmektedir. (Ö_{Sos7})

Hibrit eğitim *örgüye* benzemektedir. Çünkü bir sıra yüz yüze bir sıra web tabanlı öğrenme bulunmaktadır. (Ö_{S17})

Hibrit eğitim *denge aracına* benzemektedir. Çünkü online ve yüz yüze eğitimi arasında bir denge bulunmaktadır. (Ö_{Sos10})

Hibrit eğitim *saate* benzemektedir. Çünkü bir gün 24 saatten oluşmaktadır. Bu zaman dilimin yarısını dışarda yarısını evde geçirirsin. (Ö_{M8})

Hibrit eğitim *ikiz kardeşe* benzemektedir. Çünkü teknoloji ve geleneksel eğitim bir arada sunulmakta ve ayrılmaz bir bütün oluşturmaktadır. (Ö_{P1})

Hibrit eğitim *çift yola* benzemektedir. Çünkü yolun bir tarafı online diğer tarafı yüz yüze eğitimi tanımlamaktadır. (Ö_{S20})

Hibrit eğitim *akademik takvime* benzemektedir. Çünkü belirli zamanlarda okulda belirli zamanlarda evde eğitim verilmektedir. (Ö_{T1})

Hibrit eğitim *kulaklığa* benzemektedir. Çünkü bir yanda geleneksel eğitim diğer yandan teknoloji ağırlıklı bir öğretim var. İkisini aynı anda kullanırız... (Ö_{F1})

Hibrit eğitim *şans biletine* benzemektedir. Çünkü bilgisayarın varsa zaten bu eğitimin yarısını almaya hak kazanmışsın demektir. (Ö_{T3})

4.Kategori: Çeşitlilik

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “gökyüzü, yemek, kitap, salata, alışveriş, bahçe, açma-kapama düğmesi, siyah-beyaz renge, gökkuşağı, çark” metaforlardan hareketle *çeşitlilik* kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *gökyüzüne* benzemektedir. Çünkü sınırsız bir eğitim ortamı sunmaktadır. (Ö_{T2})

Hibrit eğitim *gökyüzüne* benzemektedir. Çünkü zaman ve mekân sınırı olmadan zengin bir öğrenme ortamını öğrenciye sunmaktadır. (Ö_{Sos4})

Hibrit eğitim *yemeğe* benzemektedir. Çünkü her türden eğitim bir aradadır. (Ö_{Sos6})

Hibrit eğitim *yemeğe* benzemektedir. Çünkü kitap, web tabanlı öğrenmeler hepsi bir arada bulunmaktadır. (Ö_{T5})

Hibrit eğitim *kitaba* benzemektedir. Çünkü karma bir eğitim anlayışı bulunmaktadır. Sürekli yeni şeyler öğrenirsin (Ö_{Sos12})

Hibrit eğitim *kitaba* benzemektedir. Çünkü her türlü bilgiye rahat ulaşılmaktadır. (Ö_{S2})

Hibrit eğitim *salataya* benzemektedir. Çünkü online ve yüz yüze eğitimi birlikte içermektedir. (Ö_{S9})

Hibrit eğitim *gökkuşağına* benzemektedir. Çünkü her türlü eğitim anlayışını içermektedir. (Ö_{Sos11})

Hibrit eğitim *gökkuşağına* benzemektedir. Çünkü her türlü araç-gereç öğrenciye sunulmakta, öğrenciler öğrenme ortamındaki bu araçları kendisine göre seçmektedir. Yani farklı anlayışta öğrenme ortamı bir ahenk içinde bulunmaktadır(Ö_{T10})

Hibrit eğitim *alışverişe* benzemektedir. Çünkü zengin bir öğrenme olanağı vardır ve isteğini seçersin... (Ö_{S12})

Hibrit eğitim *bahçeye* benzemektedir. Çünkü çoklu bir öğrenme ortamı öğrenciye sunulmakta ve öğrenci bu ortamdan verim almaktadır. (Ö_{T9})

Hibrit eğitim *açma-kapama düğmesine* benzemektedir. Çünkü bir tarafta yüz yüze diğer tarafta online eğitim bulunmaktadır. Haftanın bir gününde bir eğitim diğer gününde diğer eğitim alınabilmektedir. (Ö_{M2})

Hibrit eğitim *siyah-beyaz renge* benzemektedir. Çünkü sanal ve geleneksel eğitim gibi iki farklı anlayış oluşturulmakta, öğrenciler her iki eğitimi almaktadır. (Ö_{S14})

Hibrit eğitim *çarka* benzemektedir. Çünkü bazen okulda bazen teknolojik ortamda eğitim alıyorsun ve bu sürekli aynı şekilde devam etmektedir. (Ö_{S15})

5.Kategori: 21. Yüzyıl Beceriler

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme” metaforlardan hareketle 21.yüzyıl becerileri kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *eleştirel düşünmeye* benzemektedir. Çünkü farklı eğitim olanaklarını öğrenciye sunmaktadır. (Ö_{P4})

Hibrit eğitim *eleştirel düşünmeye* benzemektedir. Çünkü olumlu olduğu kadar olumsuz yönleri de bulunmaktadır. (Ö_{T4})

Hibrit eğitim *yaratıcı düşünceye* benzemektedir. Çünkü birçok eğitim anlayışı bir arada bulunmakta ve öğrenciye yeni teknolojileri kullanmaktadır. (Ö_{S3})

6.Kategori: Problem Çözücü

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “serum, kurtarıcı, doktor, can simidi, alternatif eğitime, altın” metaforlardan hareketle problem çözücü kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *seruma* benzemektedir. Çünkü zor zamanlarda kullanılan bir eğitimdir. (Ö_{S4})

Hibrit eğitim *kurtarıcıya* benzemektedir. Çünkü salgın sürecinde devreye giren ve kullanılan eğitimdir. (Ö_{Sos17})

Hibrit eğitim *doktora* benzemektedir. Çünkü pandemi sürecinde doğrudan devreye girdi ve eğitimin devamlılığına katkı sağladı. (Ö_{S5})

Hibrit eğitim *can simidi* benzemektedir. Kötü zamanlarda devreye girmekte ve eğitimde sürekliliği sağlamaktadır. (Ö_{P5})

Hibrit eğitim *alternatif eğitime* benzemektedir. Çünkü Covid 19’da akla gelen ve çözüm olarak görülen eğitimdir. (Ö_{Sos18})

Hibrit eğitim *altına* benzemektedir. Çünkü önemi zor zamanlarda anlaşılmaktadır. (Ö_{Sos19})

7.Kategori: Yansıtma

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “ayna, bahçe ve gözlük” metaforlardan hareketle yansıtma kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *aynaya* benzemektedir. Çünkü öğrenciye bireysel eğitim sağlamakta ve öğrenci öğrendiği bilgilerle yüz yüze kalmaktadır...Öğrenci genel olarak başarısı hakkında fikir sahibi olmaktadır. (Ö_{S6})

Hibrit eğitim *aynaya* benzemektedir. Çünkü öğrenci kadar öğretmen de öğretim sürecine maruz kalmakta ve eksikliklerini rahat görmektedir. (Ö_{Sos9})

Hibrit eğitim *aynaya* benzemektedir. Çünkü eğitim sistemine genel bir bakış açısı sunmaktadır....Bence hibrit eğitim öğrencinin derse karşı motivasyonu arttırmaktadır. Motivasyonu artan öğrencinin başarısı da artmaktadır. (Ö_{Sos21})

Hibrit eğitim *aynaya* benzemektedir. Çünkü öğretmenin yüz yüze eğitim dışında teknolojiyi kullanma becerisi hakkında kendini değerlendirmesine neden olur....teknolojiyi iyi kullanan öğrencinin başarısı artmaktadır. (Ö_{S8})

Hibrit eğitim *aynaya* benzemektedir. Çünkü teknolojiyi kullanma becerisi hakkında öğretmen ve öğrenciye genel bilgiler sağlar. (Ö_{S13})

Hibrit eğitim *bahçeye* benzemektedir. Çünkü öğrenciye ne kazandırırsan bu eğitimde onun karşılığını alırsın. (Ö_{Sos22})

Hibrit eğitim *bahçeye* benzemektedir. Çünkü öğretmen bu eğitimde değişik öğrenme ortamlarını (basılı, görsel, teknoloji gibi) öğrenciye vermekte ve karşılığını ona göre almaktadır. (Ö_{T6})

Hibrit eğitim *gözlüğe* benzemektedir. Çünkü eğitim anlayışına farklı pencereden bakmayı sağlamaktadır. (Ö_{T11})

Hibrit eğitim *gözlüğe* benzemektedir. Çünkü öğrenci kendi bakış açısıyla öğrenmeye bakmakta ve bireysel öğrenmesini gerçekleştirmektedir. (Ö_{Sos24})

8.Kategori: İletişim

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “bilgisayar ve akıllı telefon ” metaforlardan hareketle iletişim kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *bilgisayara* benzemektedir. Çünkü öğrenci ve öğretmenin bilgiye ulaşmasında çok yönlü iletişimi sağlar. (Ö_{M7})

Hibrit eğitim *akıllı telefona* benzemektedir. Çünkü teknolojik araçlarla rahat duygular ve düşünceler aktarılmaktadır. Yani ulaşım kolaylığı var. (Ö_{Sos13})

9.Kategori: Karmaşa

Araştırmada katılımcıların oluşturdukları “labirent, eksik bilgi, hatalı cevap ve milli piyango ve çoktan seçmeli sınav ” metaforlardan hareketle iletişim kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori başlığı altında yer alan metaforlara ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Hibrit eğitim *labirente* benzemektedir. Çünkü iyi organize özellikle teknoloji boyutu planlanmadığında karmaşık bir hal almaktadır. (Ö_{Sos2})

Hibrit eğitim *eksik bilgiye* benzemektedir. Çünkü öğrenci teknolojiden yararlanmadığında öğrenmesi eksik kalmaktadır. (Ö_{Sos14})

Hibrit eğitim *hatalı cevaba* benzemektedir. Çünkü iyi yapılandırılmadığında başarısızlık kaçınılmaz olmaktadır. (Ö_{M3})

Hibrit eğitim *milli piyangoya* benzemektedir. Çünkü teknolojik alt yapısı olan yerlerde verim alınır olmayan yerde bir anlamı olmamaktadır. (Ö_{Sos16})

Hibrit eğitim *çoktan seçmeli sınava* benzemektedir. Çünkü çoktan seçmeli sınavlarda olduğu gibi bazı bölümlerde uygulandı bazı bölümlerde uygulanmadı. Yani hibrit eğitimle ilgili alınan kararlarda sağlık gibi uygulamalı bölümlere yer verilirken bazı bölümlere yer verilmedi. (Ö_{F2})

Şekil 3. Öğretmen Adaylarının Hibrit Eğitim Kavramı İlişkin Kullandıkları Metaforların Kelime Bulutu

Kelime bulutu ile yapılan görselleştirmede “hibrit eğitim” kavramına yönelik öğretmen adaylarının en çok kullandıkları metaforun “kumbara, ayna, hazine ve terazi “ olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmada öğretmen adaylarının hibrit eğitim konusunda sahip olduğu metaforlar dokuz kavramsal kategoride toplanmıştır. Bunlar; *kazanç*, *çağdaş eğitim anlayışı*, *denge*, *çeşitlilik*, *21. yüz yıl beceriler*, *problem çözücü*, *yansıtma*, *iletişim ve karmaşadır*. Öğretmen adaylarının en fazla kullandıkları metaforlar, *kazanç* kategorisinde kumbara ve hazine, *denge* kategorisinde terazi, *yansıtma* kategorisinde aynadır. Kumbara metaforunda öğretmen adayları, hibrit eğitimin daha çok “ekonomik” boyutuna değinmektedir. Ekonomiklik boyutuyla bireyin maddi

yönü, zaman, mekân, bilgi, araç-gereç ögesi ön planda tutulmaktadır. Başka bir deyişle öğretmen adayları hibrit eğitimin, özellikle devlet okulu dışındaki özel okullara giden öğrencilere katkı sağladığını belirtmektedir. Çünkü hibrit eğitimde öğrenciler eğitimlerin bir bölümünü evde tamamlamaktadır. Ulaşım, yeme-içme, barınma, kırtasiye, araç-gereç ve birçok konudaki giderler, hibrit eğitimle sağlanan çevrim içi olanaklarla yarıya inebilmektedir. Öğrenciler bu durumun ailelerine ve kendilerine sunulan bir imkân olduğunu ifade etmektedir. Benzer şekilde, hibrit eğitim öğrencilere bilgiye ulaşma konusunda sınırsız bir zaman sunmaktadır. Öğrenci istediği zaman bilgiye ulaşmakta ve mekân sınırı olmadan eğitimini devam ettirmektedir. Öğretmen açısından da bakıldığında, hibrit eğitimin destekleyici yönü dikkat çekmektedir. Öğretmen bu eğitim anlayışıyla, kendini mesleki olarak sürekli geliştirme ihtiyacı duymaktadır. Teknoloji çağında farklı model, strateji, yöntem ve teknikleri kullanması gerektiğini bilmektedir. Her öğrencinin aynı yolla öğrenemeyeceği gerçeğinden hareket ederek, öğretim ortamında çeşitlilik yaratması gerektiğini fark etmektedir. Bu çeşitlilikle düşünen, eleştiren ve problem çözen bireyleri yetiştirmek istemektedir. Yüz yüze yapılan eğitimlerde bazen sınırlı bir şekilde öğrenciye sunulan bu çeşitlilik, hibrit eğitimde teknolojik araç-gereçlerin kullanılmasıyla planlı bir şekilde vermeye çalışılmaktadır. Villegas-Ch, Palacios-Pacheco, Roman-Cañizares ve Luján-Mora'nın (2021) belirttiği gibi, pandemi sürecinde öğrenci eğitimlerinin aksamaması ve gelecek nesillerin iyi eğitim alması için hibrit eğitim öğrenciye sunulan en iyi karma modellerden biri olarak görülmektedir. Çünkü yüz yüze eğitimde öğretmen tarafından öğrenciye çok etkinlik sunulmamaktadır. Öğrencinin karşılaştığı problemlere etkili çözümler üretilememektedir. Bilgiler arasında her zaman neden-sonuç ilişkisi kurulamamaktadır. Sınıf içinde yapılan etkinliklere daha çok odaklanılmakta ve buradan elde edilen bilgilerle yeni bilgilere ulaşılmaktadır. Ulaşılan her bilgi kısıtlı bir mekânda ve zamanda öğrenciler aktarılmaktadır. Bütün bu bakış açısıyla öğretmen adayları hibrit eğitimin 'kazanç' yönünün olduğunu ifade etmektedir. Öğretmen adayları bu ifadelerini "hazine" metaforunda da kullanmaktadır. *Hazine* metaforunda öğretmen adayları hibrit eğitimde kullanılan materyallerin ve diğer teknolojik araçların bireyin öğrenmesine katkı sağladığı belirtilmektedir. Yani dijital çağda eğitimde kullanılan araçlar, bireye çoklu öğrenme ortamları sunmaktadır. Zengin bir öğrenme ortamıyla birey öğrenme stillerini kullanmakta ve bireysel farklılıkları en aza indirilmektedir. Bireysel farklılıklar temel eğitimden yükseköğretime kadar ki bütün eğitim sürecinde dikkate alınmaya çalışılmaktadır. Özellikle bir meslek sahibi olma yolunda önemli adımların atıldığı yükseköğretimde, bu biraz daha ön planda tutulmaktadır. Çünkü yükseköğretimde farklı meslek grupları ve bölümleri için çeşitli teknolojik araçlar kullanılmaktadır. Kullanılan teknolojik araçlar, her bireyde farklı bir beceriyi

kazandırmaktadır. Bu sebeple, teknolojik ve dijital okuryazarlık başlığı altında bireylerin gelecek mesleklerini en iyi şekilde icra etmeleri için teknolojik imkânlardan daha çok yararlanması sağlanmaktadır. Başka bir deyişle üniversiteler dijital dönüşüm sürecinde kaliteli bir eğitim imkânı sunmak için çeşitli uygulamalarla (Sanayi 4.0 ve ya Üniversite 4.0 gibi) bireylere destek vermektedir (Sen ve Kızılcıoğlu, 2020; Yıldız Aybek, 2017). Bunu yaparken de bir takım dijital teknolojinin de desteklediği eğitim modellerini ön planda tutmaktadır. Bunlardan biri *hibrit eğitimidir*. Çünkü hibrit eğitim, daha etkili bir eğitim, düşük maliyet ve erişim kolaylığı yönünden tercih edilmektedir. Bu eğitim öğrenci merkezli anlayışı desteklediğinden, teknoloji ve çağdaş yaklaşımlar bir arada kullanılmaktadır. Yani geleneksel eğitimden çağdaş yaklaşıma geçişi desteklemektedir. Çağdaş yaklaşım anlayışıyla öğrenci e-birey olma yolundaki öğrenmelerini elektronik ortamda gerçekleştirmektedir. Gerçekleşen öğrenme hibrit eğitim ortamındaki öğretim etkinlikleriyle kalıcı hale gelmektedir. Preston'un (2014) belirttiği e-öğrenme, geleneksel ve Web destekli öğretimlerde %29 gerçekleşirken, bu oran hibrit eğitimde %79'a kadar çıkmaktadır. Her geçen gün teknolojik araçların gelişmesiyle hibrit eğitimdeki bu oran daha da artmaktadır. Teknolojik araçlarla ve öğretmen rehberliğiyle yapılandırılan hibrit öğrenme böylelikle bağımsız öğrenme ve insan etkileşimi arasındaki dengeyi sağlamak için bir yol olarak görülmektedir. Bu dengede öğrenciler farklı öğrenme ortamı bularak, kendi öğrenme tercihine uygun etkinliklerle öğretim ortamına aktif katılım göstermektedir. Öğrencinin aktif katılım göstermesi aynı zamanda öğretmen içinde dönüt olmaktadır (Balaman, 2010). Öğretmene gelen her dönüt, öğretim programındaki kazanımların etkili bir şekilde davranışa dönüştürülmesini sağlamaktadır. Davranışa dönüştürme sürecinde, öğretmenin en büyük destekleyicisi veli olmaktadır. Örneğin Covid 19 salgınıyla birlikte bütün eğitim kademelerinde bir takım tedbirler alınmıştır. Bu tedbirler arasında 2 Kasım 2020 itibarıyla velilerden izin alınarak haftada iki gün ilkokulların tamamında, ortaokulların 5. ve 8., liselerin ise 9. ve 12. sınıflarında yüz yüze eğitimler verilmiştir. Anaokullarına bakıldığında ise, haftada beş gün yüz yüze eğitime devam edilmiştir (TEDMEM, 2020a). Belirli aralıklarla farklı uygulamaların salgın sürecinde kullanılmasında, paydaş desteği her zaman ön planda tutulmuştur. Özellikle öğretmen ve veli işbirliği her zamankinden daha fazla önemli görülmüştür. Yani hibrit eğitimin çevrim içi olan kısmında velinin desteğine ihtiyaç duyulmuştur (Korucu ve Kabak, 2020). Kısaca hibrit eğitimin öğrenci ve veli boyutuna olumlu yansımaları olduğu ve öğretmeninde bu eğitimden daha fazla yararlanmak için çaba göstermeye çalıştığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarına göre hibrit eğitim *aynaya* benzemektedir. Çünkü hibrit eğitimle bireysel farklılıklar dikkate alınmaktadır. Öğretmen adayı bireysel farklılığını keşfederek kendi hakkında doğru kararlar alabilmektedir. Öze dönük zekâsını kullanarak başarılı ya da başarısız olduğu yönleri görebilmektedir. 21.yüzyıl becerileri arasında yer alan teknolojiyi kullanma konusunda öz eleştiri yapabilmektedir. Benzer şekilde öğretmenin de öğrencisi hakkında fikir edinmesini sağlamaktadır. Başka bir deyişle öğretmen adayları hibrit eğitimin aslında öğretmen ve öğrencide farkındalık oluşturduğunu belirtmektedir. Bu farkındalıkla öğretmen ve öğrenci öğretim süreci hakkında genel bir değerlendirme yapabilmektedir. Yapılan her değerlendirme, mevcut öğretimin eksikliklerini gidermekte ve gelecek öğretim için doğru adımların atılmasına yardımcı olmaktadır. Atılan her adım Ünsal'ın (2007) belirttiği gibi öğrenci başarısını artırmaktadır. Uğur (2007) ise yapmış olduğu çalışmada, hibrit öğrenmenin uygulandığı ortamlarda farklı öğrenme stiline sahip öğrencilerin tutumlarının değiştiği ve cinsiyet değişkeninin bu farklılığa etki ettiğini ifade etmektedir. Usta (2007) ve Soydan'ın (2008) yapmış olduğu araştırmada bu sonuçları destekler niteliktedir. Usta (2007) ve Soydan (2008) araştırmasında harmanlanmış uzaktan eğitim ortamları ile çevrimiçi öğrenme ortamlarının öğrenci başarısına etki ettiğini belirtmektedir. Araştırmada, hibrit eğitim alan öğrencilerin öğretmen desteğiyle daha fazla karşılaştığı, iletişim sürecini etkili kullandığı, öğretmenin ders içeriklerini daha planlı sunduğu ve kurum desteğinin daha fazla alındığı görülmüştür. Özdemir'in (2008) araştırmasında ise, hibrit öğrenmenin yüz yüze yapılan eğitime göre öğrencilerde kalıcı bir öğretim gerçekleştirdiği ve akademik başarıyı artırdığı görülmüştür. Görüldüğü üzere hibrit eğitimin öğrenci başarısına önemli katkıları bulunmaktadır (Schutte, 1997). Başarı dışında sınıf içi ve dışında öğrencilerin tutumuna (Şimşek, 2009), bilgileri gerçek yaşam transfer etmesine, öz-yeterlik algısına da etkileri olmaktadır (Demirer, 2009). Jumabaeva, Sait Kyzy, Baryktabasov ve Ismailova (2020) Kırgızistan üniversitelerinde bir okulun Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde dört ders videosu hazırlayarak hibrit eğitimi uygulamıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin hibrit eğitim uygulamalarına yönelik olumlu görüş belirttikleri görülmüştür.

Öğretmen adaylarına göre hibrit eğitim *teraziye* benzemektedir. Bu metaforunda hibrit eğitimin, teknoloji ve yüz yüze eğitim olanaklarını bireye bir arada sunduğu belirtilmektedir. Öğrenci hem öğretmen rehberliğinden hem de öğrenci merkezli eğitim olanaklarından yararlanmaktadır. Bu durum öğrencinin belirli zaman dilimlerinde sınıf ortamında olmasını, çift yönlü iletişim kurmasını, teknolojik araçları etkili kullanmasını sağlamaktadır. Başka bir deyişle hibrit eğitim, ilkokuldan yükseköğretime kadarki öğretim sürecinde, teknolojik ve yüz yüze eğitim ortamını

öğrenciye harmanlayarak sunmaktadır. Bunlar arasında bir denge kurarak öğreten ve öğrenenin bir arada olmasına, Covid 19 gibi toplumu etkileyen salgınlarda eğitimin devamlılığını sağlamada başvurulan etkili bir model olarak görülmektedir. Örneğin ABD'deki okulların %63'ünde hibrit eğitim kullanılmaktadır (de la Varre, Keane ve Irvin, Matthew, 2010). Bunun yanı sıra Wisconsin Üniversitesinde "İleri Hemşirelik Uygulamaları" dersi bulunmaktadır. Bu derste öğrenciler teorik bilgileri online aldıkları eğitimlerle pekiştirirken, uygulamalı olan bölümleri öğretmenlerinin rehberliğinde işlemektedir. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de hibrit eğitim uygulamalarını görmek mümkündür (Dinçer, 2016). 2019 yılından bu yana küresel çapta görülen Covid-19 salgınıyla birlikte özellikle sağlık ve uygulamalı bilimlerde hibrit model kullanımı önerilmiştir. 2020-2021 yılında üniversiteler 85 hemşirelik programı derslerini tamamen uzaktan eğitimle yürütmüştür. 8 hemşirelik lisans programının ilk üç sınıfındaki dersler çevrim içi, intörn öğrenciler için de klinik/saha uygulamaları yüz yüze eğitimle yapılmıştır (Mucuk, Ceyhan ve Tekinsoy Kartın, 2021). 2021-2022 eğitim-öğretim yılında ise YÖK öncelikli olarak yüz yüze eğitimin uygulanması gerektiğini, salgının etkisine göre üniversitelerin hibrit eğitimi uygulayabileceğini belirtmiştir (YÖK, 2021). Genel olarak hibrit üniversitelerinin buradaki amacı, özel öğretim kursları desteğiyle bireye alternatif hizmet saati sunmak, eğitim maliyetini düşürmek, iş dünyasına deneyimli personel yetiştirmek, kurumların vereceği hizmet içi eğitim sayısını azaltmak, üniversiteler için ek gelir sağlamak ve başka bir yerde eğitim alamayacak bireye eğitim imkânı sunmaktır (Dinçer, 2016).

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Farklı eğitim kademelerindeki öğrencilerin hibrit eğitim konusundaki görüşleri alınabilir.

Devlet ve özel okullarda hibrit eğitim uygulamalarının öğrenci başarısına katkısı araştırılabilir.

Farklı eğitim kademelerindeki öğrencilerin hibrit eğitim konusundaki görüşleri alınabilir.

Hibrit eğitimde kullanılan teknolojik araçların öğrencilerin başarılarına katkıları araştırılabilir.

Hibrit eğitim ve yüz yüze eğitim konusunda yapılan çalışmaların karşılaştırılması yapılarak öğretim programlarının uygulanabilirliği konusunda bir model önerilebilir.

Hibrit eğitimde kullanılan çağdaş modeller hakkında öğretmen görüşleri alınabilir.

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

Hibrit eğitim sınıflarındaki öğretim, ters-yüz öğrenmelerle desteklenebilir.

Çevrim içi ortamlara öğrenci katılımının sağlanması için farklı yöntem ve teknikler kullanılabilir.

Hibrit eğitimin öğrencilerin teknolojiyi kullanma becerilerine katkıları gözlenebilir.

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırma, Siirt Üniversitesi Etik Kurulu'nun 22/02/2021 tarihli 54 oturum sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Kaynakça

- Adnan, M. & Anwar, K. (2020). Online Learning amid the COVID-19 pandemic: students' perspectives. *Online Submission*, 2(1), 45-51.
- Akturan, U. & Esen, A. (2008). Fenomenoloji. T. Baş ve U. Akturan (Ed.). *Nitel araştırma yöntemleri* (içinden s. 84-96). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akyol, C. (2019). Metaforları kullanım alanları ve faydaları. (Editör: Bahadır Kılcan). *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehber* (içinde: 52-54; 77-81). Ankara: Pegem Akademi
- Avcı, A. (2021). Pandemia (Covid-19), university students and distance education experience. *HABITUS Journal of Sociology*, (2), 71-83.
- Balaman, F. (2010). *Hibrit öğrenme modelinin öğrencilerin fen ve teknoloji dersindeki başarılarına, tutumlarına ve motivasyonlarına etkisinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Hayat.
- Coates, H., Zheping, X. & Hong, X. (2021). Engaging transformed fundamentals to design global hybrid higher education. *Studies in Higher Education*, 46(1),166-176, DOI: 10.1080/03075079.2020.1859683.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (Çev. Ed. M. Bütün ve S. B. Demir). Siyasal Kitabevi: Ankara.
- de la Varre, C., Keane, J. & Irvin, M. J.(2010) Enhancing online distance education insmall rural US schools: a hybrid, learner-centred model. *Research in Learning Technology*, 18(3), 193-205.
- Demirel, Ö. & Altun, E. (2009). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirer, V. (2009). *Eğitim materyali geliştirilmesinde karma öğrenme yaklaşımının akademik başarı, bilgi transferi, tutum ve öz-yeterlik algısına etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Díaz, J., Saldaña, C. & Ávila, C. (2020). Virtual World as a Resource for Hybrid Education. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 15(15), 94-109. Kassel, Germany: International Journal of Emerging Technology in Learning. Retrieved September 17, 2021 from <https://www.learntechlib.org/p/217986/>.
- Dinçer, E. (2016). *Post modern çağda hibrit üniversite modeli ve Türkiye'de uygulanabilirliği*. (Erişim Adresi:<https://adnanmenderes.academia.edu/EmreDincer>).
- Doering, A. & Veletsianos, G. (2008) Hybrid online education. *Journal of research on Technology in Education*, 41(1), 23-41, DOI: 10.1080/15391523.2008.10782521.
- Ekici, G. (2016). Student-teachers' metaphoric perceptions towards the concept of "computer". *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15 (3) , 755-781 . DOI: 10.21547/jss.256704.

- Gleason, B. & Greenhow, C. (2017). Hybrid Learning in Higher Education: the potential of teaching and learning with robot-mediated communication. *Online Learning Journal*, 21(4), 159-176.
- Güneş, C. (2019). Metafor nedir, ne değildir? (Editör: Bahadır Kılcan). *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehberi* (içinde: 3-4). Ankara: Pegem Akademi.
- Hilt, L. & Riese, H. (2021). Hybrid forms of education in Norway: a systems theoretical approach to understanding curriculum change, *Journal of Curriculum Studies*, 1-20 DOI: 10.1080/00220272.2021.1956596
- Jumabaeva, C., Sait kyzy, A., Baryktabasov, K. & Ismailova, R. (2020). The hybrid learning implementation in Kyrgyzstan. *Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)*, 4(1), 23-30.
- Kastornova, V. A. & Gerova, N. V. (2021). Use of hybrid learning in school education in France. *1st International Conference on Technology Enhanced Learning in Higher Education (TELE)*, 2021, 260-264, doi: 10.1109/TELE52840.2021.9482527.
- Korucu, A.T. ve Kabak, K. (2020). Türkiye'de hibrit öğrenme uygulamaları ve etkileri: Bir meta analiz çalışması [Hybrid learning practices and effects in Turkey: A meta analysis study]. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 2(2), 88-112.
- Meltzer, L.J., Saletin, J.M., Honaker, S.M., Owens, J.A., Seixas, A., Wahlstrom, K.L., Wolfson, A.R., Wong, P. & Carskadon, M.A. (2021). COVID-19 instructional approaches (in-person, online, hybrid), school start times, and sleep in over 5,000 U.S. adolescents. *Sleep*. 2021 Aug 17:zsab180. doi: 10.1093/sleep/zsab180. Epub ahead of print. PMID: 34401922; PMCID: PMC8385997.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M.(1994). *Qualitative data analysis: An Expanded Sourcebook*, Sage.
- Mucuk, S., Ceyhan, Ö. ve Tekinsoy Kartın, P. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan hemşirelik eğitimi: ulusal deneyim. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6 (1) , 33-36.
- Özdemir, E. (2008). Kuantum fiziğinde belirsizlik ilkesi: hibrit yaklaşımla öğretimin akademik başarıya etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. USA: Sage.
- Preston, J. C. (2014). Online doctoral programs: can they produce the business scientists and leaders needed for the 21st century?. *International Journal of Leadership and Change*: 2(1), 39-47.
- Perez-Sanagustin, M., Hilliger, I., Alario-Hoyos, C., Delgado Kloos, C., & Rayyan, S. (2017). H-MOOC framework: reusing MOOCs for hybrid education. *Journal of Computing in Higher Education*, 29(1), 47-64.
- Pedersen, A. Y., Nørgaard, R. T. & Köppe, C. (2018). Patterns of Inclusion: Fostering Digital Citizenship through Hybrid Education. *Educational Technology & Society*, 21 (1), 225–236.
- Potra, S.; Pugna, A.; Pop, M.-D., Negrea, R.& Dungan, L. (2021). Facing COVID-19 Challenges: 1st-Year Students' Experience with the Romanian Hybrid Higher

- Educational System. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 18, 1-15. <https://doi.org/10.3390/ijerph18063058>
- TEDMEM (2020a). *Covid-19 ve dünyada okulların durumu*. (Erişim Adresi: <https://tedmem.org/wp-content/uploads/2020/11/31-agustos-9-Kasim-covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu.pdf>).
- TEDMEN (2020b). *Covid-19 ve dünyada okulların durumu*. (Erişim Adresi: <https://tedmem.org/wp-content/uploads/2020/11/31-agustos-16-Kasim-covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu.pdf>).
- TEDMEN (2020c). *Covid-19 ve dünyada okulların durumu*. (Erişim Adresi: <https://tedmem.org/wp-content/uploads/2021/02/31-agustos-14-Aralik-covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu.pdf>).
- Tsai, A. (2011). A hybrid e-learning model incorporating some of the principal learning theories. *Soc. Behav. Pers.*, 39, 145–152.
- Sen, Ö. ve Kızılcıoğlu, G. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin uzaktan öğretime yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *International Journal of 3D Printing Technologies and Digital Industry*, 4(3), 239-252. DOI: 10.46519/ij3dptdi.830913.
- Schutte, J. G. (1997), “*Virtual teaching in Higher Education: The New Intellectual Superhighway or Just Another Traffic Jam?*”. California State university, Northridge.
- Soydan, G. (2008). *Kimya deneylerinin öğretiminde hibrit modelin etkinliğinin araştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü İzmir.
- Şeyihoğlu, A. ve Gencer, G. (2011). Hayat bilgisi öğretiminde “metafor” tekniğinin kullanımı. *Türk Fen Eğitim Dergisi*, 8(3), 83-100.
- Şimşek, E. (2009). *Karma öğrenmenin fizik öğretmeni adaylarının bilgisayar, internet ve web tabanlı öğretime yönelik tutumlarına etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uğur, B. (2007). *Öğrencilerin karma öğrenme yöntemine ve yöntemin uygulanmasına yönelik görüşlerin başarı, cinsiyet ve öğrenme stilleri açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Usta, E. (2007). *Harmanlanmış öğrenme ve çevrimiçi öğrenme ortamlarının akademik başarı ve doyuma etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünsal, H. (2007). *Harmanlanmış öğrenme etkinliğinin çoklu düzeyde değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünsal, H. (2010). Yeni bir öğrenme yaklaşımı: harmanlanmış öğrenme. *Millî Eğitim Dergisi*, 185, Kış/2010, 130-137.
- Woo, B., Evans, K., Wang, K. & Pitt-Catsoupes, M. (2021). Online and hybrid education in a social work PhD program. *Journal of Social Work Education*, 57(1), 138-152 <https://doi.org/10.1080/10437797.2019.1661921>.
- Villegas-Ch., W., Palacios-Pacheco, X., Roman-Cañizares, M. & Luján-Mora, S. (2021). Analysis of educational data in the current state of university learning for the transition

- to a hybrid education model. *Appl. Sci.* 11 (5), 1-18.. <https://doi.org/10.3390/app11052068>.
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin’de uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarının incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 3296- 3308. DOI: 10.26466/opus.857131.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız Aybek, H.S. (2017). Üniversite 4.0’a geçiş süreci: kavramsal bir yaklaşım. *AUAd*, 3(2), 164-176
- Yolcu, H. H. (2015). Harmanlanmış (karma) öğrenme ve uygulama esasları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 3(33), 255-260 DOI:10.9761/JASSS2767.
- Yurdakal İ. H. ve Susar Kırmızı F. (2021). COVID- 19 salgını sürecinde gerçekleştirilen acil uzaktan eğitime ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(2), 290-302. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.449>

Extended Abstract

Introduction

Hybrid education consists of a balanced application of face-to-face and Web-supported learning elements. The aim is to take advantageous aspects of the two understandings. In such an understanding, the achievements determined in the curriculum can be achieved more easily and effectively. Of course, one point should not be overlooked. In hybrid education, face-to-face environments and online environments are different from each other. The materials, teaching elements, activities, techniques and strategies that the teacher will use while making a lesson plan suitable for both understandings are not the same. In order to minimize this difference, the teacher is expected to establish a balance between them and should make the most of the positive aspects of face-to-face and online educations.

When the hybrid education approach is considered with its positive and negative aspects, it is seen that it is more effective and useful than many education models in the pandemic process. Many aspects such as the high cost of distance education applications, the student's structuring of knowledge, introverted students not participating in the process, inadequacy of technological infrastructure, and communication lag behind hybrid education. For example, it is stated that in a university in the USA, the fact that students do not meet with their friends face-to-face due to the pandemic causes them to encounter some psychological barriers. Also it is expressed sending a large part of the day listening to lectures on the computer tired them cognitively and emotionally. They stated that in order to switch to the face-to-face communication process, the decisions taken during the pandemic and the priority rules such as social distance and mask should be followed. It is seen that similar situations are experienced in Turkish universities. In the distance education process, which started on March 16, 2020 in universities, it was found that the feeling of loneliness increased in the students, they did not structure the information in a meaningful way and 84,4% of the students did not find Web-based learning more efficient than face-to-face education (Avcı, 2021). While this situation is experienced in developed countries, it is seen that there is no changing situation in underdeveloped countries. Adnan and Anvar (2020) state that distance education students at universities in Pakistan face both technical and financial problems in this process. According to the students, effective communication is established in the traditional classroom environment in face-to-face education, a social environment is formed between them and rapid feedback can be obtained for their teaching.

Method

Phenomenology, one of the qualitative research designs, was used in the study. The research consists of 76 teacher candidates who studied at Education Faculty of Siirt University, in the 2020-2021 academic year. The "open-ended questionnaire" form developed by the researcher was used as a data collection tool in the research. The questionnaire form consists of two parts. In the first part, personal information about teacher candidates is included. In the second part, teacher candidates were asked to fill in the blank that is "hybrid education is similar to Because.....". According to Ekici (2016), various data collection tools are used in metaphor studies. These tools mostly contain semi-structured question patterns. In this pattern, the question structure is like....., Because..... Data were collected using the pattern specified in the study. While collecting the data, by the researcher, It has been explained to teacher candidates that the gaps in the expression of "hybrid education similar to.....Because..." are intended to determine their perceptions of hybrid education and that they should express an appropriate opinion.

Findings

In the study, totally 49 metaphors were produced by the teacher candidates about the concept of "hybrid education". These metaphors were classified into nine conceptual categories. These; Benefit, Contemporary Education Concept, Balance, Diversity, 21st century skills, Problem Solver, Reflection, Communication and Complexity.

In the research, the participants formed;

- Earnings category based on the metaphors “moneybox, treasure, cheap goods, ocean, basket, computer, play dough”,
- Contemporary education concept category based on the metaphors “flexible learning, cooperative learning, lifelong learning, magnet, laboratory”
- Balance category based on the metaphors “Scales, day and night, chain, knitting, balance instrument, watch, twin sister, double track, academic calendar, earphones, chance ticket,”
- Diversity category based on the metaphors “sky, food, book, salad, rainbow, shopping, garden, on-off button, black and white color, rainbow, wheel”,
- 21st century skills category based on the metaphors “creative and critical thinking”
- Problem solver category based on the metaphors “serum, savior, doctor, life buoy, alternative education, gold” metaphors,

- The category of reflection based on the metaphors “mirror, garden and glasses”,
- Communication category based on the metaphors “computer and smartphone”,
- The communication category based on the metaphors “maze, incomplete information, wrong answer and national lottery and multiple choice exam”.

Discussion and Conclusion

In the study, it was seen that teacher candidates developed totally 49 metaphors related to the concept of "hybrid education". Among the metaphors collected in nine categories, the most emphasis was placed on the moneybox, treasure and scales. Moneybox and treasure are in the "earnings" category, and scales is in the "balance" category. Teacher candidates studying in Classroom teaching, Social, Elementary Mathematics Teaching, Psychological Counseling and Guidance departments used the most repeated moneybox metaphor. It was concluded that treasure metaphor was used by Turkish, Social, Psychological Counseling and Guidance and scales metaphor was used by the teacher candidates of Classroom teaching and Elementary Mathematics Teaching. Based on these results, it is seen that hybrid education provides students with advantages in accessing information, time, space and other issues. Under equal conditions, the student constructs knowledge. The expectations and needs of the student are taken into account. In the teaching process, the teacher presents a teaching process to the student by blending traditional education and contemporary education opportunities. Such a teaching environment pleases the school and other institutions as well as the teacher and student dimensions. Because in cases where student motivation increases and success is shown as a product, the environmental conditions of the school as well as the teacher, the school's management approach and support are a determining factor. When the school, teacher and student interaction is positive, all kinds of approaches and developments ensure that the student has a positive attitude. According to Ünsal (2007), activities performed with hybrid learning increase student success and motivation. Uğur (2007), on the other hand, found that the attitudes of students with different learning styles change in environments where hybrid learning is applied, and the gender variable affects this difference. Usta's (2007) research supports these results. Usta (2007) and Soydan (2008) state that blended distance education environments and online learning environments affect student success. In the study, it was seen that students who received hybrid education encountered more teacher support, interaction and communication processes were more effective, course contents were presented in a more planned manner and institutional support was more received. It is possible to see examples of this in Turkey (Dinçer, 2016). With the Covid-19 epidemic that has been seen globally since 2019, universities have

used the hybrid education model, especially in their applied departments. In the 2020-2021 academic year, in addition to the understanding of education in which distance education is dominant, the use of hybrid models, especially in health and applied sciences, has been suggested. For example, while 85 nursing program courses of universities were conducted by distance education, the first three classes of 8 nursing undergraduate programs were conducted online, and for the last intern students, clinical/field applications were conducted through face-to-face education (Mucuk, Ceyhan and Tekinsoy Kartın, 2021). In general, the aim of hybrid universities is to offer an alternative service hour to the individual with the support of private education courses, to reduce the cost of education, to train experienced personnel for the business world, to reduce the number of in-service training provided by institutions, to provide additional income for universities and to provide education opportunities to individuals who cannot study elsewhere (Dinçer, 2016).